

Holger Eriksen: Det væsentlige i den foreliggende betænkning er, at man med den højtærede indenrigsministers tilslutning har ladet forslaget om at give de syge på hospitalerne adgang til at deltage i afstemningen ved valgene falde.

Så længe jeg har været medlem af det høje ting, har der, hver gang der var tale om en ændring af valgloven, hævet sig røster for at give de syge adgang til at stemme, og lige så regelmæssigt er det endt med, at man alligevel lod det blive ved det gamle. I Sverige har man haft problemet endnu længere. Det fremgår af en udredning, der er tilstillet udvalgets medlemmer, at man allerede i året 1902 har været stillet over for problemet, uden at man dog siden er kommet dets løsning væsentligt nærmere.

Jeg tror, at man deraf kan slutte for det første, at det berører politisk interesserede smerteligt, ja, nærmest føles, som om man berøver de syge deres menneskeret, at man hindrer dem i at afgive stemme, fordi de er ude af stand til at begive sig til valgstedet, og for det andet, at de praktiske vanskeligheder ved at imødekomme de syges ønsker er så store, at selv de, der er gået varmest ind for deres krav, som regel må erkende, at det ud fra en realitetsbetragtning er bedst at lade det blive ved det gamle.

Naturligvis kan man ikke afvise kravet blot med en henvisning til, at sygdom rammer de forskellige partier ens, og at det derfor ikke foranlediger nogen politisk forskydning, at de syge må blive hjemme på valgdagen. Problemet må også ses ud fra individets synspunkt, og anlægger man det, må de syge have en klar ret til at deltage i afstemningerne. Jeg tror ikke, at nogen, der har læst den, kan glemme Henrik Pontoppidans fortælling om den gamle dødsyge møller, der lod sig køre til valgstedet, fordi han regnede med, at der nu endelig var en mulighed for, at venstre kunne besejre den konservative folketingskandidat, og om, hvorledes det offer, han bragte, og som kostede ham livet, alligevel ikke gav noget resultat, fordi der mødte en splittelseskandidat i sidste øjeblik. Når vi ved folketingsvalget i fjor i et bestemt område var ude for, at en dame fik en anden til at stemme i sit sted, fordi hun var syg, så

er det også udtryk for, at den pågældende lagde megen vægt på, at hendes stemme blev udnyttet. Noget helt andet er, at den enkelte jo ikke kan tage sig selv til rette og bringe sig i en anden situation end den, alle andre er i, når de er syge, og derfor måtte tilfældet påtales; men at ønskerne om, at de syge får lov til at stemme, er stærke, kan slet ikke diskuteres.

Spørgsmålet bliver så, under hvilke former det kan ske; og her er det, at vanskelighederne indtræffer. Det oprindelige forslag var en delvis imødekommelse, for så vidt som det gav mulighed for stemmeafgivning på hospitalerne. Allerede her var det svært med en afgrænsning. I Sverige har man for tiden noget tilsvarende, men med den begrænsning, at der skal være mindst 20 patienter på hospitalet. Det vil være meget svært at få dem, der ligger på et lille hospital, til at forstå, hvorfor de ikke skal have den samme ret som dem, der ligger på større hospitaler.

Dernæst ville en sådan ordning medføre, at man undtog private institutioner. Hvorfor skulle reglen ikke gælde f. eks. for private plejehjem, der kan have et meget stort antal klienter? Det rejser også problemet om sindssygehospitalerne, der jo vitterlig rummer mange, som kun har en blød plet på et enkelt område, men ellers er normale, ligesom de rummer mange, der er i færd med at blive helbredt, og som kan risikere at få tilbagefald, hvis de diskrimineres med hensyn til stemmeafgivning.

Endvidere havde man vel næppe gennemtænkt, hvorledes stemmeafgivningen på hospitalerne skulle foregå. I Sverige såvel som i Norge måtte de pågældende begive sig til et særligt stemmerum, hvor afstemningen foregår nøjagtig som i ethvert andet valglokale, og jeg er tilbøjelig til at tro, at man ville blive nødt til at anvende den samme fremgangsmåde her. Man kunne sikkert ikke på de store fællesstuer modtage stemmerne fra de enkelte syge; de måtte på en eller anden måde isoleres.

Nu er det imidlertid således, at de fleste patienter er sengeliggende, og skulle de da i deres senge køres til stemmerummet? Har man tænkt over, hvilken forstyrrelse det ville volde for hospitalet?

Indenrigsministeriets ekspert i valgloven, kontorchef Bjørklund Bertelsen, besøgte